

РЕГІОНАЛЬНА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Подрез-Ряполова Ірина,

науковий співробітник,

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України, м. Харків, Україна

The features of the implementation of regional innovation policy are considered. It is proved that regional innovation policy is a component of the state innovation policy and its main goal is to create a favorable innovation environment in the region. The thesis emphasizes that regional innovation policy should be effective, appropriate and balanced, aimed at preventing the growth of regional imbalances.

Keywords: regional innovation system, state innovation policy, regional innovation policy, regional imbalances.

Рассмотрены особенности реализации региональной инновационной политики. Доказано, что региональная инновационная политика является составляющей государственной инновационной политики и её основная цель состоит в создании на территории региона благоприятной инновационной среды. В тезисах подчёркивается, что региональная инновационная политика должна быть эффективной, целесообразной и сбалансированной, направленной на недопущение роста региональных диспропорций.

Ключевые слова: региональная инновационная система, государственная инновационная политика региональная инновационная политика, региональные диспропорции.

Регіональна інноваційна політика є складовою державної інноваційної політики, яка надає поштовх та орієнтири для формування регіональної інноваційної політики, спираючись на світовий досвід і теоретичну базу, створює необхідні умови для функціонування механізму реалізації регіональної інноваційної політики. Враховуючи особливості того чи іншого регіону, вона визначає, з одного боку, ставлення держави до його інноваційних і науково-технічних проблем, а з другого, – забезпечує участь наукової та інноваційної сфери регіону у вирішенні соціально-економічних і науково-технічних проблем держави [1, с. 578].

Основна мета регіональної інноваційної політики полягає у створенні на території регіону сприятливого інноваційного середовища для успішного здійснення процесу отримання, накопичення, збагачення наукових знань і ефективного їх перетворення в технологію та продукцію, впровадження цих продуктів у важливі галузі економіки та соціальну сферу та в кінцевому результаті забезпечення підвищення конкурентоспроможності економіки регіону загалом [2, с. 157].

На даний час нормативно-правовою основою стратегічного планування регіональної інноваційної політики є Державна стратегія регіонального розвитку України на період до 2020 року, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385(далі – Стратегія) та визначає цілі державної регіональної політики, основні завдання центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, спрямовані на досягнення зазначених цілей, а також передбачає узгодженість державної регіональної політики з іншими державними політиками, які спрямовані на територіальний розвиток.

Стратегія пропонує оновлений інтегрований підхід до формування і реалізації державної регіональної політики, який передбачатиме поєднання трьох складових частин:

1. Секторальна(галузева) складова, яка забезпечує підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів шляхом оптимізації і диверсифікації структури економіки, забезпечення ефективної спеціалізації регіонів з пріоритетним використанням власного ресурсного потенціалу.

2. Територіальна (просторова) складова, яка передбачає досягнення рівномірного та збалансованого розвитку територій, розвиток міжрегіонального співробітництва, запобігання поглибленню соціально-економічних диспропорцій.

3. Управлінська складова, згідно якої забезпечується застосування єдиних підходів до формування і реалізації політики регіонального розвитку, створення єдиної системи стратегічного планування та прогнозування розвитку держави і регіонів, оптимізація системи територіальної організації влади.

Основними цілями державної регіональної політики згідно Стратегії є:

1. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; яке полягає у створенні оптимальних умов для розкриття регіонами власного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

2. Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток, що передбачає: 1) виконання насамперед завдань і здійснення заходів, спрямованих на вирішення актуальних проблемних питань Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя; 2) недопущення поглиблення регіональних диспропорцій у доступі населення насамперед до базових соціальних, комунальних, адміністративних, транспортних, інформаційних та інших послуг; 3) створення умов для співробітництва регіонів.

3. Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку передбачає створення бази для реалізації ефективної державної регіональної політики — механізму та інструменту державного управління регіональним розвитком, що сприятиме розв'язанню проблем регіонів, вимагає насамперед децентралізації державних повноважень шляхом їх передачі на місцевий рівень з одночасною передачею відповідних фінансових ресурсів, удосконалення процесів стратегічного планування та виконання поставлених завдань на всіх рівнях, запровадження ефективного механізму координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування під час реалізації галузевих пріоритетів і завдань на різних територіальних рівнях. Для досягнення цієї цілі також необхідні значні інвестиції у розвиток людського капіталу — навчальні та практичні програми підвищення кваліфікації спеціалістів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, які відповідають за формування і реалізацію державної регіональної політики та здійснення контролю за станом її реалізації [3].

Стратегія визначає наступні основні принципи здійснення державної регіональної політики: конституційність та законність; спів-

робітництво; паритетність; відкритість (прозорість), прогнозованість, передбачуваність, послідовність діяльності органів державної влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування під час формування та реалізації державної регіональної політики; субсидіарність; координація; єдність; історична спадкоємність — врахування та збереження позитивного досвіду розвитку регіонів; сталий розвиток.

Слід погодитись, що для України, з її значною територією та відмінностями соціально-економічного розвитку, регіональні аспекти науково-технічної та інноваційної політики мають суттєве значення [4, с. 6], тому, на сучасному етапі економічного та інноваційного розвитку одними із пріоритетних завдань держави щодо інноваційного розвитку регіонів є завдання щодо формування дієвої нормативно-правової бази, активізація створення у регіонах об'єктів інноваційної інфраструктури та формування ефективного і прозорого механізму фінансового та інформаційного забезпечення регіонального розвитку, що в свою чергу передбачає обов'язкове врахування специфіки розвитку кожного регіону.

Виходячи з вищевикладеного можна зробити наступні висновки.

Регіональна політика повинна бути ефективною та збалансованою, спрямованою на подолання регіональних диспропорцій, при її реалізації повинні бути узгоджені першочергові цілі, заходи і дії органів влади та органів місцевого самоврядування та визначені потреби відповідних регіональних суб'єктів інноваційної діяльності.

Першочерговими цілями регіональної інноваційної політики на наш погляд мають бути: 1) забезпечення високого інноваційного потенціалу в регіоні; 2) підвищення конкурентоспроможності та ефективності регіональних виробництв; 3) всебічна підтримка та стимулювання наукових досліджень у пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки; 4) створення єдиної ефективної системи моніторингу та оцінки інноваційного розвитку регіонів.

На сучасному етапі одними із пріоритетних завдань держави щодо інноваційного розвитку регіонів повинно бути завдання щодо формування дієвої нормативно-правової бази, активізації створення

у регіонах об'єктів інноваційної інфраструктури та упровадження дієвого інформаційного забезпечення для визначення проблем регіонального розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНШИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку : монографія / за ред. В. М. Геєця ; Інститут економіки та прогнозування НАН України. Київ : Фенікс, 2003. 1008 с.
2. Луцків О.М. Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації. URL: http://re.gov.ua/re201502/re201502_153_LutskivOM.pdf
3. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>
4. Соловйов В. П. Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики : монографія / В. П. Соловйов, Г. І. Кореняко, В. М. Головатюк. Київ : Фенікс, 2008. 224 с.

ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Савчук Олена,

*Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого,
науковий співробітник, НДІ правового забезпечення інноваційного
розвитку Національної академії правових наук України,
кандидат юридичних наук, Україна,
helensavchuk13@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3299-7936>*

Заїка Анастасія,

*Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, Ін-
ститут підготовки кадрів для органів юстиції України, студентка
Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України Націо-
нального юридичного університету ім. Я. Мудрого, Україна,
anasteishaer@gmail.com*